

Opis źródła:

Funérailles des Victimes des 23 et 24 février 1848/ Marche du Cortège - tłumacząc na język polski nazwa ilustracji brzmi *Pogrzeb ofiar 23 i 24 lutego 1848 roku/Marsz procesyjny*. Jest to litografia autorstwa dwóch francuskich rysowników - Julesa Gaildrau oraz Charlesa Fichot. Przedstawia ona marsz procesyjny przez Paryż. Tłum zgromadzony jest pod Łukiem Triumfalnym i odprowadza pojazdy z ofiarami wydarzeń rewolucji lutowej 1848 roku. Na ilustracji znajduje się wiele symboli narodowych francuskich w postaci głównie flag. Marsz odbył się 4 marca 1848 roku.

Miejsce i data wydania:

Data wydania nieznana - najpewniej po 1848 roku. Wydano w Paryżu w formie litografii.

Miejsce przechowywania oryginału źródła

Muzeum Paryskie. Ilustracja dostępna także w formie zdigitalizowanej, online:

<https://polona.pl/item-view/bca30dfd-7393-4ba8-a31d-9a64729d865c?page=0>

Źródło:

Słowniczek pojęć:

Jules Gaildrau - francuski malarz i rytownik żyjący w latach 1816 - 1898.

Charles Fichot - francuski malarz, ilustrator, projektant oraz litograf. Żył w latach 1817 - 1903.

Rewolucja lutowa 1848 - miała miejsce we Francji w 1848 roku i w jej rezultacie wprowadzono ustrój republikański na miejsce monarchii lipcowej. Bezpośrednią przyczyną jej wybuchu było zakazanie przez władze publicznych bankietów na rzecz reformy prawa wyborczego. Rezultatem tego były liczne manifestacje, w czasie których wojsko oddawało strzały w kierunku ludności cywilnej. Więcej: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Rewolucja_lutowa_\(1848\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Rewolucja_lutowa_(1848))

Wiosna Ludów - seria ludowych zrywów ludowych i narodowych, mających miejsce w latach 1848 - 1849 w Europie. Uważa się, że początkiem Wiosny Ludów była francuska rewolucja lutowa. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Wiosna_Lud%C3%B3w

Litografia - technika graficzna, gdzie rysunek przeznaczony do powielenia wykonuje się na tzw. kamieniu litograficznym i od niego tworzy się kolejne kopie.

Pytania do źródła

Pytania do uczniów szkoły podstawowej i średniej (poziom podstawowy):

1. Co przedstawia ilustracja? Jaki jej element zwraca największą uwagę? Uzasadnij swoją odpowiedź.
2. Jak sądzisz, dlaczego w ramach pogrzebu zgromadził się tak liczny tłum na ulicach Paryża? Co chciano przez to wyrazić?
3. Jakie były przyczyny wydarzeń znanych jako Wiosna Ludów? Wymień najważniejsze, twoim zdaniem, momenty tego procesu i uzasadnij swój wybór.

Wskazówki:

Odpowiadając na pytania warto znać kontekst, w jakim osadzona jest ilustracja źródłowa. Marsz procesyjny, ujęty na litografii, odbył się po wydarzeniach z 23 lutego, kiedy to na Alei Kapucynów w Paryżu żołnierze zaczęli strzelać do tłumu cywilów. Wszystko to miało miejsce w czasie rewolucji, mające na celu obalenie monarchii lipcowej i wprowadzenie na jej miejsce, ponownie, republiki.

Warto również przypomnieć sobie co było przyczyną Wiosny Ludów w Europie: jakie nastąpiły wówczas zmiany społeczne, polityczne oraz gospodarcze i technologiczne. Ponadto warto zwrócić uwagę na to, w jaki sposób zmieniały się w ciągu XIX wieku rządy we Francji i jak Francuzi przyjmowali kolejne formy rządów w swoim kraju. W tym celu należy

przypomnieć sobie wydarzenia poczynając od samej rewolucji francuskiej z końca XVIII wieku.

Sama rewolucja lutowa zaś jest powszechnie uważana za początek Wiosny Ludów w Europie.

Najważniejsze cezury:

1789 - 1799 - rewolucja francuska

1799 - zamach stanu i przejęcie władzy przez Napoleona

1814 - upadek Napoleona, przywrócenie monarchii Burbonów

1830 - 1848 - ustanowienie tzw. Monarchii Lipcowej

1848 - przywrócenie we Francji Republiki

1852 - proklamowanie II Cesarstwa Francuskiego

1870 - proklamowanie III Republiki Francuskiej

Literatura pomocnicza:

Chwalba A., *Historia Powszechna. Wiek XIX*, Warszawa 2013.

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord: Monika Poszalska